

Uunga siunnersuut: Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut inatsisaat.

(Peqqissutsimut Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Demokraatit Naalakkersuisut siunnersuummik imaattumik saqqummiussineranut qutsavigaat.

COVID-19 taassumalu kingunerisai ataasiarluni pisuugunarluinnarpoq, ukiuni nutaanerusuni inuiaqatigiinni pitsaasumik pitsaanngitsumillu allannguutinik annertoorujussuarnik pilersitsisimasoq. Piffisamut utersaalaarlanga. Kiammi eqqaamannginnerpaa, ukioq ataaseq qaangiutiinnartoq COVID-19-imut akiuussutissiineq aatsaat aallartissimagipput? Ukiut marluk qaangiutiinnartut misigaarput nunarsuarmi, killilersuutit aallartinneri inunntut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnnullu annertoorujussuarmik allannguuteqartumik kinguneqartitsisut?

Taamanimi peqqissutsimulluunniit ilisimatuut sianiginngilaat, virusip nutaap taassuma nunarsuarmi qanoq kinguneqartitsisimasoq, isumaqartoqaraluarlunilu, COVID-19 Kalaallit Nunaanut anngunnavianngitsoq. Ullumikkut allarluinnarmiippugut – pitsaasumik pitsaanngitsumillu kinguneqartitsisimasoq. Coronavirus nunarsuaq tamakkerlugu 6 millioninit toqussutaasimavoq, nunatsinnilu aallaqqaataaniilli killilersuutit atorsimavagut – killilersuutit sakkortuallaarsorinartut, inuiaqatigiinni eqimattat aaliangersimasut isaanniit. Pisariaqarsimappulli, ullumikkummi kingumut qiviassagutta toqqissisimanartuusimanerat nalilertariaqarparput, taamanilu siullermeerluta killilersuutigut eqqortuusimasutut isigalugit.

Killilersuutilli mattusimanernik kiserliornernillu kinguneqartut inuussutissarsiortutsinnnullu annertuumik kinguneqartitsisut killeqanngitsumik illersorsinnaasimanngilaatigut. Ajoraluartumik siorna coronavirusimik toqquteqartoq sumoqqaarparput, killilersuutit qasukkariartortinneqarnerisa nalaani. Toqusut tamarmik, aamma Covid-19-mik toqussuteqartut ilutsigut attortarpaatigut, ilaqutariillu qanigisaasullu misiginneqatigingarpagut. Taamaakkaluartoq toqu inuunermi avaqqussinnaanagu ilisimagipput, COVID-19-ip ima annertutigisumik sunnersimavaatigut, aaliangiisartutut aamma attortitsissutigerujussuarsimallugu.

Ullumikkut oqarsinnaavugut, innuttaasut 73 procentii siullermeerlutik akiuussuserneqarsimasut 68 procentiilu aappasaanik akiuussuserneqarsimallutik, taakkulu tunillatsinnissamut pitsaanerusumik illersorneqarsinnaassagunartut. Piumasaqaataasimagaluarpat inuiaqatigiittut ammaaqqinnissamut 90 procentiisa tamakkiisumik akiuussuserneqarsimassasut, paasiinnarsinnaavarput Naalakkersuisut iliuseqarnerminni kukkusimassasut, anguniagartimmi angusimassanngilaat. Sunnguamilluunniit ilimanaateqanngilaq, innuttaasut inersimasut amerlanerpaat akiuussuserninnissaannik aasakkut 2021-ip kingorna kaammattuuteqarsimalluta, aqunneqarsinnaanngitsumimmi tuniluunneq pivoq, naggataatigut tunillatsinnissamut annilaangassuteqarnermiit initunerulersimalluni.

Pingaarnertut oqaatigineqarsinnaavoq, nappaatit tunillaassortut pillugit inatsisip allanngortinnera annerpaamik inatsisip atuutereersup nanginneriinnaraa qallunaallu inatsisaannut annertuumik assingulluni. Assigiingissut annerpaaq unaavoq, Nappaalanersuaqarneranut ataatsimiititaliaq oqartussaaftimminik arsaarneqarmat COVID-19-ip akiorniarneqarneranut tunngatillugu, inerteqqutit aaqqiinerillu allat inatsimmi nutaami Naalackersuisunut pisinnaatitsissummik tuniuneqarlutik, tamat oqartussaaassusaanik annerusumik qulakkeerinnartumik. Tassunga pissutaatinneqarpoq misilittakkat aallaavigalugit partiit siulittaasuunik qanittumik suleqateqarsimaneq.

Uagulli Demokraatini isumaqarpugut, taanna iliuuseriniarneqartoq partiit siulittaasuinut ilisimatitsinerinnaasimasooq siunersueqatigiinnerunanilu isumaqatiginninniarnernunngitsooq, tassami Naalackersuisut kingusinaarlutik ajornartorsiutinut ilumoortunut pisunullu akuttunngitsumik qisuariartarsimammata, taamatullu ersarissumik piffinni nunalu tamaat isigalugu tuniluunnernut iliuusissatut pilersaarutit ersarissunik peqarsimanani. Ingasalluinnalersimavorlu, COVID-19 nuna tamakkerlugu aqqittussaanngitsutut iligaluarmat, tassangaannaq aqqiipallannerit, tusagassiutit kukkusumik ilisimatitsinerit innuttaasunut suliffeqarfinnullu pakatsinernik malitseqartut. Tamakku kukkunerit aqqinneqarsimappat? Taamaattoqarpasingilaq. Ajuusaarnartumik takuarput Naalackersuisut, qanoq iliuuseqarnissaminnik sianigisaqanngilluinnartut. Naalackersuisuttaaq takuagut aqutsinnaassuseqanngilluinnartut. Tamakku nalaallugit nuannersimanngilaq.

Isumaqarpugut, Ilaqutariinnermut- aamma Peqqissutsimut ataatsimiititaliaq nalunaarutit nutaat sananeqarneranni suleqatigiinnermut peqataanerusimasinnaagaluartoq, qanimut suleqatigiinnissaq kissaatigineqarsimagaluarpat, aaliangerernerit kingornasigut ataatsimiititaliat tuaviuussamik ilisimatitsiffissaannartut atornagit. Tamakku pakatsinerpassuarnik pilersitsisimapput, minnerunngitsumillu inernerisimallugu partiit illuatungiminnut avissaartuunnerat, tamat oqartussaanerata atorineqannginnerata kingunerisaanik. Nalunngilarput, Naalackersuisut pisinnaatinneqarnikuusut inatsit tunngavigalugu nalunaarutit sananissamik. Isumaqarpugulli, Naalackersuisut periutsit atorsimagaat, inatsisip tunngaveqanngitsut, soorlu assersuutigalugu misissuinerit allanngortinneqarnerat saqqummiunneqarnerata kinguninguatigut pisut.

Isumaqarpuguttaaq Naalackeursuisut akissusaassuseqanngitsumik iliuuseqarsimasut, innuttaasut PCR-testertinnissaminnik periarfissaarutinneqarmata akerlianik uppernarsaatissaqanngitsumik akissarsiat annaasassat taarsorsorlugit, innuttaasooq tunillatsimanerarpat ilami ima ingasatsigaluni hotelimut pisortat akiligaannik inissiillutik, tunillatsissimasooq illoqarfigisaminiinnani tunillatsissimanerarpat. Tassunga ilutigaluguttaaq sivisuallaamik takornarianik sullissisut suliffeqarfiillu sumiginnarneqarsimapput, pissutissaqanngitsumik sivisuallaamik utaqqisinnerisigut umiarsuit takornariartaatit Kalaallit Nunaannut tulassinnaanernut isummernissamat. Taakku assersuutit inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut annertooujussuarnik kinguneqapilupput, sulilu tamakkiissumik naatsorsorneqanngitsunik.

Ilumut Naalackersuisut apererusuummerpakka, COVID-19-imut tunngatillugu maanna sumut killiffeqarpugut? Coronamut Akiuineq atorunnaarsinneqarpai? Inuiaqatigiittut amnavissornikuuvugut? COVID-19 suli inuiaqatigiinnut ulorianartorsiortitsisutut suli taakkartorneqarpa, naak Danmarkimi inuiaqatigiinnut ulorianartorsiortitsisutut isigineqarunnaarsimagaluartoq? Naalackersuisut killiffissuiniarpat, imaluunniit ingerlatsiniarpat innuttaasut soqutigisaat katersorniarlugit alloriarnerillu

pingaarutillit innuttaasunut ilisimatitsissutigalugit? Naalackersuisut nunarsuaq tamakkerlugu peqqissutsimut suliniaqatigiiffissuarmut, WHO-mut, Kalaallit Nunaata ilanngunnissaanut suliap sumut killissimanerani oqariartuuteqarsinnaappat, 2021-mi Ukiaanerani katersuunnermi isornartorsiorneqanngiivilluni akuersissutigineqartumut, Coronap akiorniarnerneranut atasumik? Coronacirusi suli toqqutaasinnaasup – akiorniarneqarneranut sumut killippugut, taassumami nunaqqatigut 20-vit ukiut affaata ingerlanerinnaani toqqutigisimammassuk? Tuniluunnerujussuaqaaqqinnissaa naatsorsuutigissavarput? Varianti nutaaq navianartorsiortitseratarsinnaava? Taamaattoqassappammi, tuniluunnerujussuaqaaqqissappat qanoq piareersimatigaagut, eqqarsartaatsikkut aningaasatigullu? Akiuussusersueqqinnissaq pilersaarusionsorneqassava? Maannamut katillugu 2021-mi qanoq akeqarsimava, februarimi 2022-imi akiligassat naatsorsorneqareernerisa kingorna?

Nunarpassuit ilisimatitsippat, killilersuutit meeqqanut annertuumik sunniuteqarsimasut, tassani atuarfimmi sunngiffimmilu inooqataanermut, timi tarnilu kalluarneqarsimasut. Maani Kalaallit Nunaanni meerartatta peqqissusaanut qanormita sunniuteqarsimava? Maani – soorlu Danmarkimi nunanilu allani taamaattoq – naatsorsuutigissanerparput meerartatta inuusuttattalu inuunerinnissaat taamatullu peqqissusaasa annertuumik appariarnissaat, taassumalu kingunerisaanik atuarnerannut pitsaanngitsumik kinguneqartumik? Tamanna takuneqarsinnaassanerluni inaarutaasumik misilitsinnermi angusaanni, ukiunut siulliitut sanilliullugu?

Aammaarlunga, iliuuseqarusussutsimik anguniakkanillu amigaateqalaarpunga, Naalackersuisut sunik piareersaateqarnerisut paaserusunnarpoq, naliliinernik aallartitsisimanersut ammaaqqinnissamut killiffimmut tunngatillugu aammalu killilersuuteqarnermi qanoq iliorluta meerartatta peqqissuunissaat atugarissaarnissaallu qulakkeersinnaanerippat.

Demokraatiniit kissaatiginngilarput, Naalackersuisut piginnaatitsissummik annertunerusumik peqarnissaat soorlu arlaleriarluni uuma inatsisip allanngortinneqarnerani taakkartorneqartareersutut, pingaartumik aaliangersakkami § 20-mi allaaserineqartutut. Kissaatiginngilarput, inuttut kiffaanngissuseqarnerup annikillisarneqarnissaa imaasillugu, Naalackersuisut nassuiaasuliullugit, suna nappaatitut ulorianaatilittut taaneqassasoq, taamaaliornikkut inerteqqutinik aaliangiisoqarluni, inuit pisinnaatitaaffiik tunngaviusunik killilersuisumik.

Isumaqarluinnarpugut, nutaamik inatsisiliortoqassatillugu kisitsisinik paasissutissanik katerseqqaartoqartassasoq. Uanga inuttut isumaqanngilanga, tassunga atatillugu tusarniaaneq nalinginnaasoq naammattoq, coronamik akiuiniarneq politikikkut suliaasimangilluinnarmat nalinginnaasoq. Meerartagut tusarnaartariaqarpagut, paasiniarlugu, meeqqat atuarfianni atuartut ilinniagaqartullu killilersuutit qanoq malugisimaneraat, annertussusaalu tunngavigalugu, pingaartumik maannakkut, Naalackersuisut oqartussaassusermik taama annertutigisumik kissaateqartillugit. Naleqqussaanerillu aamma qulakkiissavaat, ilaqutariit meerartallit inuuniarnikkut pilersuinikkullu tunngaviisa attatiinnarnissaat.

Oqanngilagut, tuniluuttoqartillugu inerteqquteqartoqassanngilluinnartoq, ilimagineqarpat ulorianassusaa inuiaqatigiit peqqissusaannut annertuumik appartitsissasoq. Isumaqaannartugununa, uuttuutit qulakkeerneqarsimassasut nalunaarutinik sananermi qulakkeerlugu Inatsisartuni ataatsimiititaliaq ataaseq

arlallilluunniit aaliangiinnermut peqataatinneqarnissaat aaliangiinerit akisussaassuseqartumik amerlanerussuteqartullu aaliangeeqataanissaat qulakkeerniarlugu, aaliangiinerit taamaattut inuiaqatigiinnut annertoorsuarmik eqquisussaammata inunnut ataasiakkaanut aningaasatigullu.

Taakkuupput oqaaseqaatigigallakkagut. Naatsorsuutigaarput, Naalakkersuisut piaarnerpamik apeqqutit akissuteqarfigissagaat, ilanngussami uani allassimasut, akissutit ataatsimiititaliap sulinermini atorniassammagit.

Siunnersuut Ilaqutariinnermut- Peqqissutsimullu ataatsimiititaliamut suliaasangorlugu innersuunneqarpoq.